

Г.В. НОВІКОВІЙ — 100

Відомому вченому в галузі меліорації ґрунтів, доктору сільськогосподарських наук Ганні Василівні Новіковій виповнилося 100 років. Народилася ювілярка 15 лютого 1915 р. в станиці Підгірній Георгіївського району Ставропольського краю в родині службовців.

70 років свого наукового творчого життя вона присвятила розвитку меліорації ґрунтів в Україні.

У 1949–1956 рр. Г.В. Новікова працювала старшим науковим співробітником Кримської філії Академії наук СРСР, з 1956 р. — в Українському науково-дослідному інституті ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського (нині ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського») на посадах старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії хімічної меліорації ґрунтів і провідного наукового співробітника. Нею було розроблено новий метод визначення ступеня природної дренаваності території Степового Криму, встановлено геохімічну зональність засолення ґрунтів, проведено ґрунтово-меліоративне районування території з метою зрошення, виявлено особливості генезису і меліорації солонцевих ґрунтів. У 1957–1961 рр. Ганна Василівна брала активну участь у великомасштабному картографуванні ґрунтів України. З початком будівництва найбільших зрошувальних систем і широкого впровадження зрошення на півдні України в зоні Північно-Кримського та Краснознам'янського каналів Г.В. Новікова активно долучилася до вивчення екологічних проблем масового зрошен-

ня, його наслідків для ґрунтів України.

Вона запропонувала методи поглибленої оцінки визначення придатності території для проведення зрошення, надавши Укрдівпроводгоспу для обґрунтування проекту зрошення зони Північно-Кримського каналу ряд складених нею картографічних та інших матеріалів. Г.В. Новікова розробила теоретичні основи процесу міграції солей за вторинного засолення, уперше запропонувала метод його прогнозування і разом зі своїми співробітниками склала прогноз для зони Північно-Кримського та частково Краснознам'янського каналів. Вона керувала і брала участь у розробленні методу боротьби з вторинним засоленням за допомогою дощування, а також установила закономірності змін ґрунтово-меліоративних умов і трансформації солей на першому етапі зрошення та в наступні 20–30 років. При цьому було виявлено особливості іригаційної еволюції солонцевого процесу і розроблено принципи та напрями щодо під-

вищення родючості деградованих ґрунтів. Г.В. Новікова брала активну участь у впровадженні в Криму глибокої меліоративної плантажної оранки (220 тис. га). У 1948 р. Г.В. Новікова захистила кандидатську, а в 1973 р. — докторську дисертацію на тему: «ґрунтово-меліоративні умови, їх зміна під впливом зрошення і прогноз вторинного засолення ґрунтів півдня України». Разом із колективом українських ґрунтознавців-меліораторів вона сприяла широкому впровадженню гіпсування та меліоративної оранки солонця на площі 1,5 млн га у період 1961–1980 рр.

Ганна Василівна була експертом ВАКу із захисту дисертацій (у м. Москві), брала участь у роботі вчених рад із захисту дисертацій в інших інститутах, займалася депутатською діяльністю. Під її керівництвом підготовлено і захищено 7 кандидатських дисертацій.

Г.В. Новікова нагороджена медалями «За трудову доблесть», «За довголітню сумлінну працю», «За доблесну працю».

Наукова діяльність Г.В. Новікової триває, і у свої 100 років вона невтомно працює.

Щиро вітаємо Ганну Василівну з ювілеєм. Зичимо доброго здоров'я, творчого натхнення і життєвої енергії.

**ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського»
Українське товариство ґрунтознавців та агрохіміків**